

Wrocław, 23 marca 2022 r.

dr hab. Marcin Walczyński
Zakład Translatoryki
Instytut Filologii Angielskiej
Uniwersytet Wrocławski
Nr ORCID: 0000-0001-8666-3603
marcin.walczynski@uwr.edu.pl

RECENZJA
ROZPRAWY DOKTORSKIEJ ZATYTUŁOWANEJ
PHYTONYMS IN POLISH AND ENGLISH – A CONTRASTIVE
ANALYSIS OF NAMES (UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI,
2021 R.) AUTORSTWA MGR ALINY SZWAJCZUK

Przekładoznawstwo to taki obszar nauk humanistycznych i społecznych, którego celem jest nie tylko i wyłącznie generowanie nowych koncepcji teoretycznych, stawianie hipotez, czy rozbudowa oraz uaktualnienie istniejących modeli opisujących zjawiska zachodzące w obrębie szeroko rozumianego przekładu. Translatoryka to także wyjątkowo praktycznie nastawiona dyscyplina, ponieważ, jak pokazują liczne studia przekładoznawcze, w wyniku badań różnego rodzaju aspektów działalności translatorskiej, przekładoznawcy często proponują nowe sposoby rozwiązywania problemów tłumaczeniowych. Ponadto we współczesnym przekładoznawstwie coraz widoczniej rysują się trendy dążące do jeszcze większej interdyscyplinarności, a więc do łączenia pozornie odległych od siebie pól badawczych. Dzieje się tak często poprzez zapożyczenie aparatu pojęciowo-metodologicznego z innych dyscyplin i wykorzystanie go do badania różnych zjawisk przekładu. Można więc stwierdzić, że interdyscyplinarne podejście do tłumaczenia przynosi wiele pożytku nie tylko teoretykom przekładu, którzy na tej podstawie mogą tworzyć nowe teorie lub weryfikować zaproponowane wcześniej postulaty teoretyczne. Z wyników takich badań z całą pewnością mogą skorzystać także praktykujący tłumacze, którzy nierzadko otrzymują pewien zestaw rozwiązań, jakie można zastosować w podejmowanej przez nich działalności translatorskiej. Jedną z takich prac, która dostarcza zarówno materiału teoretycznego, jak i rozwiązań praktycznych jest bez wątpienia rozprawa doktorska autorstwa mgr Aliny Szwajczuk zatytułowana *Phytonyms in Polish and English – a contrastive analysis of names*, w której Autorka – na bardzo liczny zbiór nazw roślin ozdobnych – pokazuje, że prace przekładoznawcze mogą z powodzeniem łączyć wymiar teoretyczny z wymiarem praktycznym, a przy tym wpisywać się w dobrze rozumianą interdyscyplinarność. Z tego też względu już w tym miejscu należy pogratulować mgr Alinie Szwajczuk wyboru ambitnego tematu badań, których zwieńczenie znajduje się w ocenianej pracy.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska składa się ze wstępu, dwóch rozdziałów teoretycznych, jednego rozdziału metodologicznego, obszernego rozdziału empirycznego, wniosków, streszczeń w języku angielskim oraz w języku polskim oraz bibliografii. Rozprawa jest zatem zbudowana w tradycyjny sposób – w rozdziałach teoretycznych Autorka buduje podłoże teoretyczno-metodologiczne dla analizy przedstawionej w części badawczej. Należy zatem jasno stwierdzić, że podział treści i

budowa pracy są w zasadzie właściwe, przemyślane i uzasadnione. Jedyna uwaga na temat rozkładu treści dotyczy rozdziału metodologicznego, o czym będzie mowa w dalszej części recenzji.

Rozdział pierwszy jest interesującym wprowadzeniem do zagadnień onomastyki fitonimów. Najpierw mgr Alina Szwajczuk prowadzi ciekawą i bogatą w fakty naukowe dyskusję na temat historii klasyfikacji i nazywania roślin w ważnych z perspektywy rozwoju cywilizacyjnego miejscach na świecie. Sporo uwagi poświęcono także polskiemu i angielskiemu piśmiennictwu dawnemu na temat nazywania roślin. Takie wprowadzenie do tematu stanowi istotny punkt wyjścia do części empirycznej. W dalszej części Doktorantka porusza się po zagadnieniach językoznawstwa porównawczego. Omówienie podstaw tego działu językoznawstwa jest równie ciekawe, choć można zauważyć w nim dwa mankamenty. Po pierwsze, można odnieść wrażenie, że w ocenianej rozprawie mgr Alina Szwajczuk całkowicie zrównuje terminy „comparative linguistics” oraz „contrastive linguistics”. W anglosaskiej tradycji językoznawczej językoznawstwo komparatywne („comparative linguistics” lub „comparative philology”) zajmuje się porównywaniem języków celem ustalenia, czy badane języki wyodrębniły się ze wspólnego przodka. Językoznawstwo kontrastywne (tj. „contrastive linguistics”) jest nauką zorientowaną praktycznie, a jej celem jest opisywanie różnic i podobieństw między obecnie istniejącymi językami na potrzeby dydaktyki, leksykografii czy translatoryki. Z racji tego, że oba działy językoznawstwa w dużej mierze zająbiają się definicyjnie i posługują się podobnym aparatem terminologicznym i metodologicznym, być może warto w rozprawie poczynić uwagę, że w recenzowanej pracy oba terminy są używane zamiennie. Drugim dostrzeżonym mankamentem jest zbyt skrótowe wyjaśnienie terminu *tertium comparationis*. Wydaje się, że w analizie kontrastywnej to kluczowe pojęcie, ponieważ to właśnie ustalenie tej wspólnej płaszczyzny, jaką języki mają ze sobą, pozwala na dalsze badania podobieństw i różnic. W rozdziale pierwszym dosyć sprawnie wprowadzono także metodologię porównawczych badań leksykologicznych zaproponowaną przez Oleha Demenchuka, która kładzie nacisk na pięć wymiarów analizy porównawczej (tzn. na aspekt onomazjologiczny, semazjologiczny, syntagmatyczny, epidygmacyjny i paradygmacyjny). Pomimo zgłoszonych powyżej uwag, trzeba uznać, że Autorka umiejętnie porusza się po zagadnieniach teoretycznych językoznawstwa kontrastywnego. Rozdział pierwszy wieńczy interesująco napisany, bogaty treściowo i wielowątkowy przegląd językoznawczych badań nad nazewnictwem roślin prowadzonych w obrębie językoznawstwa słowiańskiego, ze szczególnym uwzględnieniem studiów nad nazwami polskimi, oraz w obrębie językoznawstwa angielskiego. Mgr Alina Szwajczuk demonstruje w tej części pracy dogłębną znajomość tematu, szerokie odczytanie w literaturze przedmiotu oraz umiejętności syntezy. Na szczególną uwagę – ze względu na ogromną wartość poznawczą – zasługują liczne przykłady, które przytacza Doktorantka. Już zatem w tym miejscu uwidacznia się bogactwo i wielość nazw, które mogą nie być znane przeciętnemu użytkownikowi języka. Pewnym mankamentem ostatnich podrozdziałów rozdziału pierwszego jest brak akapitów podsumowujących, które mogłyby uwypuklać wnioski oraz podkreślać wątki mające znaczenie dla części empirycznej. Ogólnie rzecz biorąc rozdział pierwszy jest bardzo udanym wprowadzeniem do zagadnień językoznawstwa kontrastywnego w zakresie onomastyki fitonimów. Ponadto z rozdziału tego jasno wybrzmiewa fakt, że pomimo licznych badań, wciąż istnieje spora luka w polsko-angielskich badaniach kontrastywnych nad nazwami roślin, której wypełnienie może przynieść wiele ciekawych rozwiązań translatorskich i w ten sposób pomóc tłumaczom w przekładzie tekstów zawierających fitonimy.

Rozdział drugi to wprowadzenie do podstawowych zagadnień przekładoznawstwa. Już na samym początku tej części rozprawy Autorka słusznie wprowadza zagadnienie typologii działalności przekładoznawczej. Pokazuje Ona, że przekład możemy podzielić na tłumaczenie literackie i nieliterackie. Podczas gdy omówienie tej pierwszej kategorii nie budzi żadnych zastrzeżeń, to prezentacja rodzajów przekładu nieliterackiego wzbudza kilka wątpliwości. Po pierwsze, mgr Alina Szwajczuk podaje, że główne typy przekładu nieliterackiego to przekład techniczny, specjalistyczny, poświadczony, audiowizualny oraz przekład maszynowy i wspomagany maszynowo. Wydaje się, że taki podział jest nie do

końca właściwy, ponieważ brak w nim spójnego kryterium typologicznego. Innymi słowy, wyróżnianie przekładu technicznego obok specjalistycznego i poświadczonego, w moim odczuciu, nie jest do końca uzasadnione, bo przecież, jak słusznie zauważa Doktorantka, zarówno w przekładzie technicznym, jak i specjalistycznym dużą rolę ogrywa terminologia specjalistyczna i wiedza z zakresu domeny specjalistycznej. Nasuwa się zatem pytanie: czy przekład poświadczony nie wymaga orientacji w terminologii i podstawach prawa? Być może lepszym rozwiązaniem byłoby uznanie przekładu technicznego, poświadczonego, a nawet i audiowizualnego za podtypy przekładu specjalistycznego. Innym problemem zaprezentowanej typologii jest uwzględnienie w niej przekładu maszynowego i wspomaganego komputerowo jako osobnych typów tłumaczenia. W obecnych czasach zarówno tłumacze techniczni, biznesowi czy przysięgli korzystają z narzędzi wspomagających przekład, a i coraz częściej z przekładu maszynowego, który następnie podlega postępcy wykonywanej przez tłumacza. Wydaje się zatem, że takie rozróżnienie miałyby sens w typologii, w której kryterium typologicznym byłby stopień zaangażowania człowieka w proces przekładu. W dalszej części rozdziału drugiego mgr Alina Szwajczuk ciekawie omawia kwestie przekładoznawstwa zorientowanego kulturowo, powołując się na kluczowych polskich badaczy. I choć brak jest wyraźnego odniesienia do zwrotu kulturowego w badaniach przekładoznawczych, w którym uwypukleniu poddano wpływ kultury na przekład, to jasne jest z tekstu Doktorantki, że to właśnie kultura jest istotnym elementem przekładu, szczególnie w tekstach literackich. W kolejnym podrozdziale dotyczącym technik i strategii przekładu Autorka sprawnie przytacza poglądy polskich badaczy na temat różnych operacji i procedur tłumaczeniowych, choć wydaje się, że dobrym pomysłem byłoby rozpoczęcie tej części rozprawy od zamieszczonego nieco później, ale bardzo dobrego i przekonującego, akapitu, w którym mgr Alina Szwajczuk rozróżnia pomiędzy „techniką”, a „strategią”. Zdecydowanie ułatwiłoby to lekturę tego podrozdziału, ponieważ od razu czytelnik wiedziałby, że w przekładzie poszczególnych leksemów będących fitonimami mówimy raczej o technikach, a nie strategiach. Kolejnym kluczowym zagadnieniem opisanym w rozdziale drugim jest ekwiwalencja. Autorka przyjmuje szeroką perspektywę w prezentacji tego kluczowego dla przekładoznawstwa terminu, posiłkując się sądami znanych badaczy przekładu. Bez wątplenia omówienie ekwiwalencji jest wieloaspektowe, interesujące i dogłębne, a także pokazuje, że mgr Alina Szwajczuk ma doskonałe rozeznanie nie tylko w polskich badaniach przekładoznawczych, ale także w ogólnościatowej translatoryce. W ostatniej części rozdziału drugiego Doktorantka omawia cechy charakterystyczne nazw własnych. Cały podrozdział jest ciekawy i pojawia się w nim wiele interesujących wątków, poglądów i opinii. Mgr Alina Szwajczuk ponownie pokazuje bardzo dobrą orientację w zagadnieniach onomastyki oraz odczytanie w literaturze przedmiotu. Można mieć jednak dwa zastrzeżenia do tej części rozdziału drugiego. Po pierwsze, podrozdział ten umieszczono w rozdziale na temat przekładoznawstwa, a brak jest w nim wyraźnych odniesień do przekładu. Można więc poczynić sugestię, że ta część rozprawy powinna pojawić się w innym miejscu. Po drugie, numeracja II.4 pojawia się przy dwóch różnych częściach pracy, a dodatkowo w spisie treści nie wymieniono podrozdziału oznaczonego jako drugi II.4. Podsumowując ocenę drugiego rozdziału, należy stwierdzić, że Autorka sprawnie porusza się po głównych zagadnieniach nauki o przekładzie, syntezując informacje z wielu różnych źródeł oraz właściwie uwypuklając te aspekty, które w części empirycznej są wykorzystane do analizy przekładów fitonimów. Szkoda jednak, że poszczególne podrozdziały ani cały rozdział drugi nie mają odpowiednich podsumowań. W piśmarstwie anglojęzycznym tego typu teksty często kończą się krótkim podsumowaniem, w którym podkreśla się główne wątki omówione w rozdziale, a także niekiedy wytycza dalszy tok wyводу. Można więc stwierdzić, że umieszczenie takiego podrozdziału na końcu rozdziału drugiego oraz krótkich akapitów w poszczególnych podrozdziałach zdecydowanie ułatwiłoby lekturę pracy i jeszcze bardziej pokazywałoby tok rozumowania i argumentacji mgr Aliny Szwajczuk. Sugeruję opatrzenie wszystkich części rozprawy podsumowaniami w przypadku ogłoszenia rozprawy drukiem, do czego zachęcam Doktorantkę.

Rozdział trzeci jest najkrótszą częścią pracy, ponieważ liczy tylko cztery strony. Tworzy się przez to wrażenie pewnej nierównowagi w rozłożeniu treści poszczególnych

rozdziałów, stąd być może dobrym posunięciem byłoby włączenie go do części analitycznej, w której mógłby funkcjonować jako podrozdział metodologiczny. W rozdziale tym Autorka opisuje cele analizy, materiał poddany badaniu, a także procedurę badawczą zastosowaną w studium, którego najpełniejszym odzwierciedleniem jest rozdział czwarty. Ważnym elementem tego rozdziału jest fragment dotyczący inspiracji do zastosowania wybranej metody badawczej. Mgr Alina Szwajczuk właściwie prowadzi dyskusję na temat poszczególnych aspektów zastosowanej metody porównania i opisu analizowanych w ujęciu translatoryczno-porównawczym fitonimów. Równie dobra i przekonująca jest prezentacja budowy analizy nazwy roślin. Taki sposób konstrukcji opisu każdego fitonimu jest nie tylko właściwy z punktu widzenia naukowego, ale ma także zastosowanie praktyczne – tłumacze bez trudu znajdą tam potrzebne w procesie przekładu ekwiwalenty. Zgodnie z zasadami badań naukowych, podane są także źródła wiedzy, z którymi Doktorantka konsultowała swoje sądy. Zauważam jednak jedną niedoskonałość – brak jest informacji o tym, skąd pochodzą fotografie. Ogólnie rzecz biorąc, rozdział metodologiczny spełnia swoją funkcję, ponieważ klarownie sygnalizuje cele analizy, zastosowane metody badawcze, formę opisu analitycznego oraz skonsultowane źródła.

Rozdział czwarty jest zdecydowanie najmocniejszą stroną ocenianej rozprawy doktorskiej. Jest to prawdziwa kopalnia wiedzy nie tylko na temat sposobów przekładu fitonimów, różnorodności ekwiwalentów czy, ogólniej, onomastyki nazw roślin ozdobnych, ale także na temat samych roślin. Bogactwo zebranego materiału językowego po prostu imponuje! Równie imponująca jest bardzo rzetelna, skrupulatna i wnikliwa analiza poszczególnych fitonimów. Opis każdej nazwy składa się z tych samych, konsekwentnie ułożonych komponentów. Najpierw każdy fitonim jest zilustrowany zdjęciem, co należy uznać za doskonały sposób wprowadzenia do opisu. Któż bowiem, być może oprócz botaników zajmujących się poszczególnymi gatunkami roślin ozdobnych, potrafiłby rozpoznać *zimowita jesiennego*, *klarkię wdzięczną*, *pantofelnika skabiozolistnego*, *ubiorka wiecznie zielonego* czy *leukantemę właściwą*? W dalszej kolejności mgr Alina Szwajczuk przytacza nazwę łacińską, która – jak w części metodologicznej zauważa Doktorantka – stanowi *tertium comparationis*. Następnie w opisie występuje nazwa polska (lub kilka polskojęzycznych fitonimów stosowanych w odniesieniu do danej rośliny), a w dalszej kolejności wymienione są nazwy anglojęzyczne. Bardzo dobrym pomysłem było zastosowanie pogrubienia analizowanych nazw, ponieważ bardzo ułatwia to tłumaczom nawigowanie po części analitycznej i umożliwia szybkie wyszukanie ekwiwalentu. Niezwykle ciekawie prezentuje się kolejny komponent opisu – motywacja semantyczna – w którym Autorka demonstruje bardzo dobre umiejętności wyszukiwania oraz analizy informacji. Treści na temat motywacji semantycznej są bardzo ciekawe, a czasami zaskakujące (jak np. informacje na temat takich gatunków jak *starzec popielny* [*Senecio cineraria*, *silver groundsel*], *Cynia wytworna* [*Zinnia elegans*, *common zinnia*] czy *zatrwian wrębny* [*Limonium sinuatum*, *notchleaf statice*]). Zdecydowanie należy podkreślić, że informacje o motywacji semantycznej nazw są bardzo mocną stroną analizy, ponieważ niejednokrotnie odkrywają przed czytelnikami zakamarki procesu nazywania różnych gatunków roślin ozdobnych. Z punktu widzenia przekładoznawstwa, niezwykle istotne jest również ustalenie poziomu ekwiwalencji pomiędzy analizowaną nazwą w trzech parach językowych (tzn. ekwiwalencja pomiędzy językiem łacińskim i językiem angielskim; ekwiwalencja pomiędzy językiem łacińskim i językiem polskim; ekwiwalencja pomiędzy językiem polskim i językiem angielskim). Autorka stosuje czterostopniową skalę oceny ekwiwalencji – ekwiwalencja częściowa, ekwiwalencja całkowita, brak ekwiwalencji oraz ekwiwalencja niejasna. Wydaje się, że takie spojrzenie na ekwiwalencję lub jej brak może również znaleźć swoje zastosowanie w praktyce przekładu, ponieważ tłumacz od razu widzi, do jakiego stopnia nazwy roślin w trzech językach odpowiadają sobie. Kolejne komponenty opisu – nazwy dialektalne w języku polskim i języku angielskim – są również niezwykle cenne. Autorce zebrała pokaźną liczbę nazw używanych w różnych dialektach polszczyzny i angielszczyzny, co znowu może być doskonałą pomocą dla tłumaczy, którzy np. szukając ekwiwalentu dla danego fitonimu, odnajdują nie tylko opis danej rośliny, jej zdjęcie, ale także dwujęzyczny zestaw ekwiwalentów dialektalnych. Z całą pewnością zebranie tak dużego zbioru nazw było zajęciem niezwykle pracochłonnym i żmudnym, ale

efekt tej pracy robi bardzo dobre wrażenie. Przy wielu opisach umieszczono także inne uwagi, na przykład, na temat odniesień do konkretnej nazwy w literaturze czy symboliki danego fitonimu. Podsumowując ocenę rozdziału czwartego, bardzo mocno należy podkreślić niezwykłą wnikliwość, solidność i rzetelność analizy. Autorka dogłębnie zbadała z perspektywy translatoryczno-porównawczej dużą liczbę fitonimów, przyczyniając się tym samym do ułatwienia życia tłumaczom. Analiza ma bardzo duży potencjał aplikacyjny i z całą pewnością może służyć tłumaczom zmagającymi się z szukaniem ekwiwalentów nazw roślin ozdobnych w języku docelowym. Z tego też powodu, jestem przekonany, że praca powinna zostać opublikowana, a część analityczna dodatkowo opracowana w formie łatwego w użyciu glosariusza.

Rozprawę kończy dobrze napisana część podsumowująca. Autorka skupia się tutaj na głównych wnioskach płynących z analizy, a więc znaleźć tutaj można podkreślenie znaczenia niektórych zaobserwowanych zjawisk związanych z motywacją semantyczną czy ekwiwalencją. W tej części zamieszczono także kilka wykresów prezentujących różne poziomy ekwiwalencji, które bardzo dobrze obrazują uzyskane wyniki badań. Podsumowując, ta część pracy spełnia swój cel – w sposób uporządkowany i uogólniający odnosi się do głównych kwestii omówionych w rozprawie.

Zanim przejdę do całościowej oceny rozprawy doktorskiej autorstwa mgr Aliny Szwajczuk, chciałbym zwrócić uwagę na pewne niedoskonałości edytorskie i językowe. Poniżej wymienione aspekty w żadnym wypadku nie obniżają wartości pracy, a są przytoczone po to, by skierować uwagę Autorki na pewne niedociągnięcia i konieczność ich wyeliminowania przy ewentualnym przygotowaniu pracy do druku w formie monografii.

- **Akapity:** należy zadbać o to, by w odpowiednich miejscach były wcięcia akapitu (brak ich np. na str. 7, str. 8, str. 9).
- **Ortografia:** należy zadbać o wyeliminowanie wszelkich pomyłek (np. str. 32: *analyses*; str. 37: *knowns*; str. 55: *Waldysławowo*).
- **Gramatyka:** należy zadbać o wyeliminowanie wszelkich problemów gramatycznych w użyciu: (1) przedimków (np. str. 5: *individual and insightful approach* → **an** *individual and insightful approach* (...); str. 8: *the ancient Rome* → **ancient Rome**; str. 8: *the Roman medicine* → **Roman medicine**); (2) czasów i form czasowników (np. str. 13: *Lexical and semantic research constitute* → (...) **research constitutes**; str. 25: *the author draw attention* → **the author draws attention**); (3) zgody między podmiotem i orzeczeniem (np. str. 9: *Another factor (...) were geographical discoveries* → **Another factor (...) was geographical discoveries**; str. 57: *The tertium comparationis applied for the purposes of this dissertation are* (...) → **The tertium comparationis applied for the purposes of this dissertation is** (...)); (4) tzw. cleft sentences (np. str. 9: *It was in that school where* → **It was in that school that**; str. 11: *And it was the then modern botany, which* → **it was the then modern botany that**); (5) odpowiednich zaimków (str. 60: (...) *as in this paper, the author does not use his her own* (...)).
- **Interpunkcja:** należy zadbać o to, by w miejscu dywizów były myślniki, a także o konsekwentne używanie jednego rodzaju cudzysłówów, ponieważ pojawiają się i pojedyncze i podwójne (np. str. 8 i str. 10), górne i dolne (np. str. 11 i str. 19), a także drukarskie i proste (str. 19, str. 20, str. 21, str. 27, str. 30). Ponadto na str. 36 pojawia się forma ‘. Należy także ujednoczyć pisownię skrótu cf. i konsekwentnie stosować jedną formę, ponieważ w pracy pojawia się Cf, cf, Cf. i cf. Nie zawsze zrozumiałe jest także to, dlaczego czasami informacja z cf. pojawia się w tekście głównym, a czasami w przypisie. Należy także zwrócić więcej uwagi na poprawne użycie przecinków.
- **Leksyka:** należy zadbać o właściwe dla angielszczyzny kolokacje (np. str. 8: *similarly to* → **like, similar to**; str. 23 i str. 30: *typical for* → **typical of**). Sugeruję także zrezygnować z wyrażenia „within the scope of”, ponieważ odbiorca anglojęzyczny może mieć problem ze zrozumieniem treści, w których pojawia się ten zwrot, będący kalką polskiego wyrażenia „w zakresie”.

- **Stylistyka:** należy poprawić wszystkie zdania z tzw. dangling modifiers, ponieważ podmiot takiego zdania nie jest w stanie wykonać opisywanej w pierwszej części zdania czynności (np. str. 29: Examining why translation was applied instead of a calque, the explanation (...) – wyjaśnienie nie może niczego badać!). Należy także zwrócić uwagę na zdania z konstrukcjami paralelnymi, ponieważ nie zawsze są one użyte właściwie (np. str. 18: The analysis conducted by CHODURSKA ~~did not only~~ **comprised not only** the description of plants in herbariums (...) but also determining factors of the currently applied names; str. 21: the properties attributed to plants can ~~either~~ be **either** similar or very different; str. 33: not only in terms of number of lexemes but also in **terms of** meaning; str. 42: This ~~did~~ not only triggered the demand for education, but within the scope of glottodidactics, it **also** drew attention to specialist languages).
- **Odwołania bibliograficzne i bibliografia:** (1) na str. 42 jest GÓRNOWICZ (1998:19-21), powinno być GÓRNOWICZ (1988: 19-21); (2) należy ujednoczyć sposób zapisu odwołania w tekście (tzn. zadbać o to, by wszystkie odwołania miały taką samą formę ze spacjami, dwukropkami itp.); (2) w bibliografii w niektórych wpisach brak jest imion, np. PIENKOS, J., SOLLANO, A., WOJAN, K.; (3) w bibliografii niektóre pozycje są opatrzone numerami stron, a w niektórych ich brak.
- **Inne problemy:** (1) w całej pracy należy pusuwać podwójne spacje; (2) sugeruję ujednoczyć zapisy liczebników porządkowych, ponieważ występują one w kilku formach (np. str. 23: 19th and 20th; str. 47: 19th, str. 59: nineteenth and twentieth); (3) sugeruję ujednoczyć zapis skrótów języków (np. str. 26: Pl., str. 31: pl., eng., Eng.); (4) niezrozumiałe jest uwzględnianie lub pomijanie imion przy nazwiskach badaczy, czego najjaskrawszy przykład znajduje się na str. 33: Danuta STANULEWICZ and A. M. SKRZYPIEC → Danuta STANULEWICZ and **Andrzej** M. SKRZYPIEC; dobrym rozwiązaniem byłoby podanie imienia badacza przy wzmiankowaniu go po raz pierwszy; (5) sugeruję także ujednoczyć czcionkę w przypisach (np. str. 42); (6) sugeruję do każdego podrozdziału i rozdziału dodać odpowiednio akapit lub podrozdział podsumowujący dyskusję danego zagadnienia.

Podsumowując powyższe oceny poszczególnych rozdziałów rozprawy, należy zauważyć, że praca stanowi spójny koncepcyjnie projekt naukowy. Być może część teoretyczną należałoby w niektórych miejscach nieco uzupełnić i rozbudować, lecz część analityczna rekompensuje z nadstatkiem wszystkie niedostatki. Praca w ujęciu całościowym stanowi zatem bardzo udane studium porównawczo-translatoryczne nazw roślin ozdobnych, w którym mgr Alina Szwajczuk dowodzi swoich umiejętności syntezy, analizy oraz prezentacji danych, a także wnioskowania. Ponadto praca ma bardzo duży wymiar praktyczny, co dowodzi, że badania przekładowe są (i powinny być) osadzone w praktyce przekładu i mogą dostarczać tłumaczom odpowiedzi i wskazówek odnośnie do tego, jak rozwiązywać problemy natury tłumaczeniowej. Warto zatem jeszcze raz podkreślić fakt, że recenzowana rozprawa doktorska jest opracowaniem potrzebnym, które z całą pewnością może znaleźć zastosowanie w praktyce translatorskiej. Z tego też względu uważam, że oceniana rozprawa doktorska, po poddaniu jej korekcie językowej i edytorskiej oraz – jeśli Autorka uzna to za słuszne – wprowadzeniu sugerowanych uzupełnień w części teoretycznej, powinna zostać opublikowana.

Konkluzja

Reasumując, z pełnym przekonaniem stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska jest pracą interesującą, łączącą onomastykę, językoznawstwo kontrastywne i przekładowznawstwo, a więc interdyscyplinarną, a także wzbogacającą poznawczo oraz wypełniającą lukę badawczą w polskiej translatoryce. Jest to również praca o dużym potencjale praktycznym i jej wyniki mogą z powodzeniem stanowić interesujący materiał dla praktykujących tłumaczy. Tym samym stwierdzam, że praca doktorska napisana przez mgr Alinę Szwajczuk spełnia wymagania stawiane tego typu rozprawom. Stawiam zatem wniosek o dopuszczenie mgr Aliny Szwajczuk Doktorantki do dalszych etapów przewodu

doktorskiego prowadzonego przez Radę Naukową Instytutu Językoznawstwa Uniwersytetu Szczecińskiego.

dr hab. Marcin Walczyński

A handwritten signature in blue ink, reading "Marcin Walczyński". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping tail on the final letter.